

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024. ГОДИНИ

Прилог 1

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ И РАНГИРАЊЕ

Ова методологија за оцењивање и рангирање пријава користи показатеље као основе за анализу средњорочне стабилности и раста компанија. Критеријуми су формулисани тако да пружају детаљан увид у раст прихода, запослености, извоза и осталих релевантних показатеља.

Узимајући у обзир разлике у обиму пословања сразмерно величини привредног друштва, благовремене, потпуне и допуштене Пријаве (у даљем тексту: исправне пријаве) у циљу оцене и рангирања биће разврстане у три групе према величини привредног друштва:

I група: микро привредна друштва

II група: мала привредна друштва

III група: средња привредна друштва

Критеријуми за оцену исправних пријава и максималан број бодова за задате критеријуме презентовани су у табели која следи:

Редни број	Критеријум	Максималан број бодова
1	Раст масе плата ¹ (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	10
2	Раст извоза ² (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	20
3	Раст вредности основних средстава ³ (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	10
4	Раст удела прихода од извоза ⁴ у односу на укупан приход ⁵ (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	20

¹ Позиција Биланса успеха АОП 1016, назив: „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“.

² Позиција Биланс успеха АОП 1007, назив „Приход од продаје производа и услуга на иностраном тржишту У случају Подносиоца пријава који подносе билансе у скраћеном обиму, обавеза је да се у обавезној документацији достави аналитички бруто биланс, прихода од продаје готових производа, у којем је разложен приход од продаје на иностраном и на домаћем тржишту.

³ Позиција Биланса стања АОП 0009, назив: „Некретнине, постројења и опрема“

⁴ Позиција Биланс успеха АОП 1007, назив „Приход од продаје производа и услуга на иностраном тржишту У случају Подносиоца пријава који подносе билансе у скраћеном обиму, обавеза је да се у обавезној документацији достави аналитички бруто биланс, прихода од продаје готових производа, у којем је разложен приход од продаје на иностраном и на домаћем тржишту.

⁵ Позиција Биланса успеха АОП 1005, назив „Приход од продаје производа и услуга“.

**ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024.
ГОДИНИ**

Редни број	Критеријум	Максималан број бодова
5	Раст броја држава ⁶⁷ у које је привредно друштво извозило (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	20
6	Раст броја нових производа ⁸ који се извозе на инострана тржишта (геометријска средина раста у периоду 2021-2023)	20

Пријаве ће бити оцењене применом следећих формула, односно методологије:

Методологија за обрачун критеријума и формуле

I Корак - Обрачун геометријске средине раста

За критеријуме под редним број од 1 до 6 за потребе обрачуна раста користиће се следећа формула:

Формула: Геометријска средина раста у периоду 2021 до 2023 = Вредност i_{t+1} / Вредност $i_{t-1}^{1/n-1}$

Где је n број посматраних периода.

Пример за 1. критеријум: Геометријска средина раста за масу плата у посматраном периоду = (Маса плата 2022/Маса плата 2021 × Маса плата 2023/Маса плата 2022)^{1/2-1}

Како би се добила реална процена раста користи се комбинација геометријског раста и медијане раста за категорију величине компаније, у циљу обезбеђења тачне процене раста уз избегавање екстремних вредности, посебно у случајевима када су подаци из претходних година једнаки нули.

Геометријски раст за три године - Када су вредности за претходне три године различите од нуле, примењује се геометријски раст за све три године. Ова метода узима у обзир кумулативни ефекат промена током целокупног периода, што омогућава стабилније и прецизније процене раста.

Геометријски раст за две године - Када прва година у низу бележи вредност 0, израчунава се геометријски раст на основу преостале две године. Ова метода омогућава процену раста на основу доступних података.

Геометријски раст на основу медијане у случају наглог раста - Ако исправна пријава привредног друштва бележи нагли раст у 2023. години, док су вредности у 2021. и 2022. години 0, примењују се следећи кораци за израчунавање медијане:

⁶ Подаци се утврђују на основу података из релевантне базе Управе Царине

⁷ Подаци се утврђују на основу података из релевантне базе Управе Царине

⁸ Нови производи ће бити дефинисани као они производи за које се по први пут појављује нова ознака по царинској тарифи (Тарифни број) у подацима из Управе царина у свакој појединачној години. Ово омогућава да се квантификује иновативност и експанзија портфолија производа на нова тржишта.

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024. ГОДИНИ

- Када постоји више исправних пријава за одређену величину привредног друштва, медијана се рачуна само за ту величину.
- Ако постоји само једна исправна пријава са наглим растом у одређеној величини привредног друштва, примењују се следећа правила:
 - Ако је једна исправна пријава величине средње, а има више исправних пријава величине мало, медијана се рачуна само за величину мало.
 - Ако је једна исправна пријава величине мало и једна исправна пријава величине средње, а више исправних пријава величине микро, медијана се рачуна за величине средње и мало.
 - Ако је једна исправна пријава величине микро и више исправних пријава величине мало, медијана се рачуна само за величину мало.
 - Ако постоји једна исправна пријава величине микро и једна исправна пријава величине мало, а више исправних пријава величине средње, медијана се рачуна за величине микро и мало.

Пад или одсуство раста - Када је процењени раст негативан или једнак 0, вредност се поставља на 0. Овај приступ обезбеђује да негативне промене не утичу неповољно на рангирање и даје стабилније резултате.

II Корак - Поређење добијених параметара са најбољом вредношћу у групи

Након обрачуна геометријске средине раста, резултати сваке исправне пријаве, за сваки критеријум пореде се са најбољом вредношћу у оквиру групе. Ово поређење омогућава да се утврди позиција исправне пријаве у односу на најбоље резултате у групи. Свака пријава се пореди унутар своје групе („Микро”, „Мала”, „Средња”).

Исправне пријаве које остваре негативан раст за неки критеријум (нпр. смањење извоза или броја држава) у том критеријуму ће добити 0 поена након поређења са најбољом вредношћу.

Групе са само једном исправном пријавом: Ако група има само једну исправну пријаву, та пријава задржава своју вредност (раст) и не упоређује се са нижом групом.

Формула: Вредност за исправне пријаве/Највиша вредност у групи

III – Корак – утврђивање континуитета раста и додељивање пондера

Циљ је да се утврди да ли исправна пријава на основу посматраног параметра има конзистентан раст током три узастопне године (2021, 2022, и 2023) и да се на основу тога доделе одговарајући пондери који ће утицати на финални резултат пријаве. Овај приступ осигурава да исправна пријава са стабилним растом добију предност.

Резултат параметра исправне пријаве се множи са додељеним пондером за континуитет раста како би се добио кориговани финални параметар.

На основу резултата поређења годишњих стопа раста у односу на најбоље вредности групе, исправним пријавама се додељују следећи пондери:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024. ГОДИНИ

Пондер: 1,2 (највиши пондер, јер пријава показује одрживи и стабилан раст). – пријава има конзистентан раст у све три године (2021-2023): - Уколико пријава бележи раст у 2022. у односу на 2021. и у 2023. у односу на 2022. годину, сматра се да има стабилан и континуиран раст.

Пондер: 1,1 (позитиван пондер, али мањи јер компанија није имала стабилан раст током целог периода) - пријава има раст у 2023. у односу на 2022., али је у 2022. забележила пад у односу на 2021. У овом случају, пријава успева да се опорави у последњој години (2023.), али је забележила пад у претходној години. **Такође** пондер 1,1 се додељује пријави која је имала нагли раст у 2023. години али није бележила вредности у 2021 и 2022. години.

Пондер 1,0 – (неутралан пондер) - Када пријава показује раст у 2022. у односу на 2021., али затим забележи пад у 2023. у односу на 2022., то указује на осцилирајући тренд. Иако постоји укупан раст у периоду од 2021. до 2023., овај пад у последњој години може указивати на нестабилност, што резултира нижим пондером. **Такође**, пондер 1 додељује се и у случају када су све три године једнаке а веће од нуле, што указује на стабилан ниво без промена током целог периода.

Пондер 0 : Додељује се исправним пријавама које бележе пад вредности у све три године.

IV-Корак – Обрачун коначних поена параметра

Исправне пријаве затим добијају основне поене за сваки параметар на основу пондера за резултате. Основни поени се израчунавају на следећи начин:

Коначни поени за параметар = (Вредност исправне пријаве/Најбоља вредност у групи) × Пондер стабилности

V – Корак – Рангирање -Нормализација резултата и додела бодова за критеријум

За сваки дефинисани критеријум, исправне пријаве које показују највише перформансе биће награђене максималним бројем бодова. Процес укључује нормализацију резултата, уклањање негативних вредности и рангирање на основу перформанси у односу на одређене перцентиле.

Уклањање Негативних Вредности

Исправне пријаве са негативним резултатима биће искључене из процеса доделе бодова и биће им додељено 0 бодова. На овај начин обезбеђује се да се у бодовању узму у обзир само позитивне перформансе, чиме се осигурава објективност у додели бодова.

Нормализација Резултата

Перформансе исправних пријава ће бити нормализоване на основу минималних и максималних вредности како би се резултати исправних пријава усагласе на заједничкој скали, што олакшава поређење и бодовање. Нормализација се врши помоћу следеће формуле:

**ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024.
ГОДИНИ**

Нормализовани резултат=(Резултат исправне пријаве –Најнижи резултат свих пријава)/
(Разлика највишег и најнижег резултата пријаве).

Нормализација се примењује у перцентилним распонима од по 5% или 10%, у зависности од максималног броја бодова (10 или 20) за дати критеријум.

На пример: За исправне пријаве које спадају у горњих 5% највиших вредности за дати критеријум, додељују се бодови у распону од 19 до 20, где је максимална вредност додељена највишим резултатима. Исправне пријаве у распону између 90. и 95. перцентила добијају бодове између 18 и 19, у зависности од њихове позиције у том распону, при чему су вредности ближе 95. перцентили бодоване више. Овај принцип се примењује и на ниже перцентиле, смањујући бодове у складу са нижим перформансама, све до 1 бода.

Најбоље рангиране исправне пријаве у свакој групи добијају максималан број бодова (10 или 20, у зависности од критеријума), док остале пријаве добијају бодове у распону од 0 до 9 (ако је максимум 10) или од 0 до 19 (ако је максимум 20).

VI Корак - Коначно рангирање

Након обрачуна, резултати из сваке групе биће обједињени у јединствену ранг листу.

У случају истог броја бодова, предност ће имати исправне пријаве са вишим апсолутним растом извоза⁹ у 2023 години у односу на 2022. годину.

У Београду, 21.11.2024. године
Број: IZ-1-01-020-4/2024

в.д. директора

Радош Газдић

⁹ Позиција Биланс успеха АОП 1007, назив „Приход од продаје производа и услуга на иностраном тржишту